



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
07 Şubat 2025
Tarih :
Sayı : 684



Tahsin BECAN
CHP Yalova Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

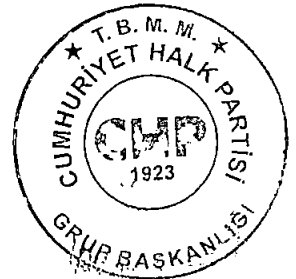
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5579 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'unda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesiyle ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.04.02.2025

Tahsin BECAN
Yalova Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 10-2-2025	Esas No:2/2904



TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BAKANLIĞI
07 Şubat 2025
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
07 Şubat 2025
No: 1580007

GENEL GEREKÇE

18.01.2019 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan, 7161 sayılı Vergi Kanunları İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 47 nci maddesiyle 5779 sayılı Kanununda yapılan değişiklikle yürürlüğe giren düzenlemeyle belediyelerin ihtiyaç duyduğu yatırım nitelikli projelerin gerçekleştirilmesi için Cumhurbaşkanlığı bünyesinde Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesine belediyelere yardım ödeneği konulması öngörülmüş ve hiçbir ölçü belirlenmeden bu ödeneği kullandırmaya tek başına Cumhurbaşkanı yetkili kılınmıştır.

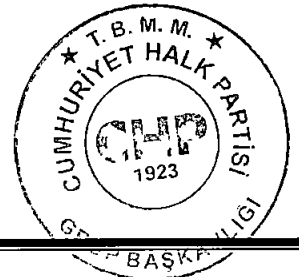
Oysaki kanunun önceki şekliyle yerel yönetimlerin transfer gelirleri ve tahsis edilen kaynakların yerel yönetimler arasında hangi kriterlere göre paylaştırılacağı kanunda açıkça belirlenmiştir. Öngörülen transfer paylaşım sisteminde nüfus, hizmet sunulan coğrafi alan gibi objektif kriterler esas alınmıştır. Ancak buna rağmen mevcut iktidar bütçe kanunlarında Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesine belediyelere yardım ödeneği adı altında ödenek koymuş ve Maliye Bakanına verilen yetkiyi kullanarak konulan ödeneği partizanca kendisine ait belediyeler için kullanmış, ne kamuoyuna ne de yazılan yazılı soru önergelerine rağmen TBMM üyelerine bu ödeneğin nasıl ve hangi belediyeler için kullanıldığı konusunda açıklamada bulunmamıştır.

Buna ilaveten 2017 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile hükümet sistemi değiştirilmiş ve yürütme organı partili Cumhurbaşkanı haline getirilmiştir. Dolayısıyla Cumhurbaşkanı artık tarafsız bir kişi değil, bir siyasi partinin lideridir. Öngörülen yardım ödeneğinin kullandırılması yetkisinin sınırları belirlenmeden ve ödeneğin nasıl kullanılacağına ilişkin hiçbir objektif kriter öngörmeden partili Cumhurbaşkanı tanınmaktadır. Bu düzenleme ile yerel yönetimlerin yardım ödeneğinden eşit bir şekilde yararlandırılması olanaksız hale gelmiştir.

Bu şekilde merkezi idarenin mali yardımlarından yararlanma bakımından yerel yönetimler arasında eşitsizlik yaratan ve belde halkının oyları ve siyasi görüşleri dolayısıyla cezalandırılmasına ya da kayırılmasına neden olan bir düzenlemenin yerel yönetimlerin özerkliği ile bağdaşmadığı gibi hukuk devleti ve eşitlik ilkelerine uygun olduğu da söylenemez.

Sonuç olarak bir siyasi partinin lideri de olan Cumhurbaşkanı'nın uhdesinde olan bu kaynağın, özellikle seçim dönemlerinde tarafgirlikten uzak bir şekilde kullanılabileceğinin hiçbir güvencesi yasada yer almamaktadır. Yardım bütçesinin hangi kriterler esas alınarak dağıtılacağı, yasa hiçbir usul ve esas getirmedikinden belli değildir. Yatırım nitelikli projelerin neler olabileceği, bu projelerin hangi alanlarda ne şekilde projelendirilmesi gerektiği gibi hususlara ilişkin hiçbir ilke ve kural düzenlemede yer almamaktadır. Bu durum, belediyelere yapılacak yardım ödeneğini hiçbir güvence içermeyen Cumhurbaşkanı'nın tek takdirine bırakan düzenlemenin farklı muamele teşkil ettiği, farklı muameleyi doğuracağı kaçınılmazdır.

Bu çerçevede merkezi yönetimin yapacağı yardımlardan tüm yerel yönetimlerin eşitlik içinde yararlandırılması güvence altına alınmalıdır.

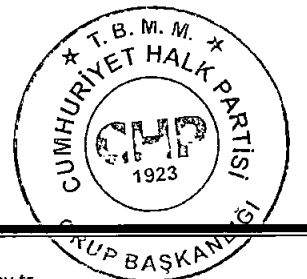


MADDE GEREKÇESİ

MADDE 1- 2017 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile hükümet sistemi değiştirilmiş ve yürütme organı partili Cumhurbaşkanı haline getirilmiştir. Öngörülen yardım ödeneğinin kullanılması yetkisinin sınırları belirlenmeden ve ödeneğin nasıl kullanılacağına ilişkin hiçbir objektif kriter öngörmeden partili Cumhurbaşkanı'na tanınmasının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2-Yürürlük maddesidir.

MADDE 3-Yürütme maddesidir.



**5579 SAYILI İL ÖZEL İDARELERİNE VE BELEDİYELERE GENEL BÜTÇE VERGİ
GELİRLERİNDEN PAY VERİLMESİ HAKKINDA KANUN'UNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1-15/7/2008 tarihli 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış üçüncü fıkrasındaki 've ikinci fıkralarda' ibaresi 'fıkroda' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2-Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3-Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

